

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен “доктор” по: област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, научната специалност Икономика и управление (селско стопанство)

Автор на дисертационния труд: Анета Венелинова Ройчева
Редовен докторант към катедра „Икономика“ при Аграрен университет,
гр. Пловдив,
научен ръководител: проф. д-р Алекси Алексиев

Тема на дисертационния труд: „ЕФЕКТИВНОСТ И КОНКУРЕНТНОСТ НА БЪЛГАРСКОТО ЛОЗАРСТВО“

Становище от: проф. д-р Румен Иванов Отузбиров, от катедра Мениджмънт, Стопански факултет, Тракийски университет, Стара Загора, област на висше образование: 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление: 3.7. „Администрация и управление“, научна специалност: „Организация и управление на производството“, определен за член на научното жури със заповед № РД 16-362 от 18.03.2019 г., от Ректора на АУ Пловдив.

1. Актуалност на проблема.

Актуалността и значимостта на темата е успешно обоснована от автора, още в увода на дисертацията. Фокусът е поставен върху прилагането на икономическите принципи за изследване на ефективността и конкурентността, и отчитане на особеностите на лозаро-винарския сектор. Изходейки от значимостта на българското лозарство, докторантката отстоява виждането си за цялостна оценка на производствения му потенциал като изследва неговите регионални измерения, разработва и обосновава производствени и институционални модели за устойчиво и ефективно развитие.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Изследването се основава на задълбочен преглед на научната литература и проблемите на практиката. Изследователската теза е добре формулирана, като е постигната необходимата обвързаност с определените цел и задачи на дисертационния труд. Посочените предмет и обект на дисертацията съответстват и са логически свързани с представените теза, цел и задачи.

Приложените в дисертацията комплекс от методи за икономически изследвания са доказателство за задълбочените знания на докторантката в тази област и позволяват тя успешно да изпълни поставените в дисертацията задачи. Авторът умело фокусира вниманието си към трудностите съпътстващи

приложението на ОСП в лозаро-винарския сектор у нас. Коректно са посочени ограниченията на изследването и неговия обхват.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Дисертационният труд е в общ обем 265 страници. Съдържанието на дисертацията е добре представено и онагледено с 29 таблици, 33 фигури и 3 приложения. Достигнато е необходимото съответствие между отделните части на изследването, като акцентът е поставен върху анализа на конкурентността и ефективността на българското лозарство. Съобразно с целта на изследването удачно са подбрани дефинициите за конкурентност и ефективност, представени съчетани използваните индекси и показатели, които умело са приложени в моделите и възможностите за развитие на сектора.

В дисертационния труд са използвани 161 литературни източника. От тях 97 бр. са публикации от български и чужди автори (вкл. 51 на кирилица и 46 на латиница), а 29 бр. са интернет източници. Посочени са и 64 бр. източници на нормативни актове и статистическа информация, върху които се базира обективността на проучването.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

Чрез предложената структура, състояща се от увод, три глави, заключение с препоръки и използвана литература, докторантката последователно и издържано доказва своята теза. Използвания подход за представяне на изводи след първа и втора глава, дава допълнителна яснота и представителност на проучването.

В първата глава „Теоретични основи на конкурентността и ефективността“ чрез умело подбрани и изчерпателни литературни източници е изяснена същността и индикаторите на конкурентноспособността, на специфичните характеристики на производството, преработката и търговията с грозде. Като принос трябва да бъдат оценени изведените в първа глава на дисертационния труд, особености и взаимовръзки на конкурентността и ефективността на лозаро-винарския сектор. Висока оценка заслужава използването на комплекса от методи, което позволява на докторантката да предложи методически инструментариум за оценка на производствения и конкурентния потенциал на производството на грозде и вино.

Във втора глава е нужно да бъде високо оценен предложения анализ на българското лозарство, на неговата конкурентност и ефективност, като са дефинирани основните фактори на бизнес средата влияещи върху сектора. Направеният анализ позволява на докторантката логично и обосновано да докаже мястото на лозаро-винарския сектор, както на регионално, така и на международно ниво. На тази база са предложени препоръки за неговото преструктурiranе и преодоляване на застойните процеси.

В трета глава похвала заслужава прецизираното изложение на възможностите за развитие на българското лозарство, както и предложените препоръки за технологично и организационно развитие, и не на последно място за адаптиране към промените в институционалната среда.

Проучването и анализирането на основните въпроси (обект на дисертацията) имат много добра теоретична, методична и информационна база. Използван е обстоен спектър от литература и информация за състоянието и тенденциите за развитие на лозаро-винарския сектор в България. Авторът показва много добра специализирана и теоретична подготовка, умело и коректно използване, както на литературните източници, така и на методически инструментариум на икономическия анализ. На тази база са направени обобщения и заключения, част от които имат приложен и приносен характер.

5. Приноси на дисертационния труд.

Значимостта и достойността на дисертационния труд се подсилват от представените от автора научно-теоретични и практико-приложни приноси, които аз приемам нацяло.

6. Критични бележки и въпроси.

Нямам

7. Публикувани статии и цитирания.

Авторът е представил четири публикации, свързани със дисертационния труд. От тях, три статии са самостоятелни, публикувани в различни издания. Препоръчвам изведените насоки, относно прилагането на иновативни подходи за постигане на устойчиво конкурентно предимство на лозарството, да бъдат публикувани в специализираната литература, за да може резултатите и възможностите за развитие на сектора да станат достояние на широк кръг специалисти в научните среди и практиката.

Не са посочени цитирания от публикации.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на усвоените и приложените, от докторантката, различни методи на изследване, правилно изведените проучвания, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на **Анета Венелинова Ройчева** образователната и научна степен **“доктор”** по научната специалност Икономика и управление (селско стопанство)

Дата: 10.04.2019 г.
гр.Стара Загора

ИЗГОТВИЛ
СТАНОВИЩЕТО: .....
(проф. д-р Румен Отузбиров)